

Hatvani nyilatkozat

„A tájba beletartozik az ember és az ember műve is. Fontos színe a város a hegy lábánál, a távoli falvak, a várromok és kolostorok, amelyek megváltoztatják a hegyek kontúrjait; sőt a közeli házak is. Mindezek etnikai vagy művészi milyensége még a tisztán természeti jelenségeknél is erősebben befolyásolja a táj jellegét.”

Szerb Antal

A **táj** a benne élő **közösségek** tágabb értelemben vett otthona, élettere, a **szülőföldhöz** és **lakóhelyhez kötődés** meghatározó eleme, fizikai, lelki, szellemi jóllétük forrása táplálója. A táj kulturális értelemben önálló egység, ugyanakkor az egyetemes ökológiai rendszer része.

A **táj gondozása** Magyarország Alaptörvénye és az Európai Táj Egyezményhez való csatlakozásunk alapján **állami, önkormányzati** valamint – a fenntartható fejlődés megvalósításához szükséges társadalmi felelősségvállalás alapján – **össztársadalmi, nemzeti** feladatunk. Ugyanakkor **közösségeink felelősséggel** tartoznak a rájuk bízott tájakért, amely **helyi szinten megvalósítható feladatot jelent számunkra**. Ehhez elengedhetetlen a hatékony, az élhetőséget segítő tájgondozás, erőforrásaink gondos használata és az olyan összehangolt intézkedések, amelyek fenntartható módon, értően kezelik a tájat.

Közös felelősségünk valós felvállalásához szükségesek a **tájban élő, tájat ismerő és a tájról gondolkodó helyi emberek**, a települések, térségek életét irányító **felelős döntéshozók**, a tájat természeti és társadalmi összefüggéseiben értő **szakemberek** és a féltő, gondoskodó közösségek. Mindehhez nélkülözhetetlen az átfogó szemlélet és támogató intézményrendszer, értékmegőrzés és értékteremtés, illetve a helyben lakók és a helyi közösségek megtartóképességének erősítése.

Tájgondnokok olyan személyek lehetnek, akik képesek a tájat érintő **helyi döntések előkészítésére** és **megvalósítására**, akiknek élethivatásuk a felelős helyi jelenlét, a **közös értékekre alapozott együttműködések** segítése, a helyi érdekelteket összefogó **kapcsolati háló szervezése**, a **táj ökológiai, kulturális, esztétikai, szellemi értékeinek**, azok érzékenységének és terhelhetőségének meghatározása, az értékek fenntartásához, elismertetéséhez és fejlesztéséhez nélkülözhetetlen műszaki, település- és területfejlesztési, valamint alapvető gazdasági ismeretek alkalmazása. A tájgondnokok felelősséget vállalnak a helyi közösségekért, a táji és biológiai sokféleség megőrzésért, értékteremtő hasznosításáért.

A **tájgondnokok** nélkülözhetetlen kompetenciái:

Hozzáértés, amely a tájra, a tájhasználatra vonatkozó átfogó szakmai tudáson, gyakorlati tapasztalatokon, együttműködést és eredményes kommunikációt lehetővé tevő személyes készségeken és felhatalmazáson alapul, a rurális és urbánus tájban egyaránt.

Értékközpontúság, amelynek alapja a tájban élők által megfogalmazott és elfogadott közös értékrend (központi értékek), illetve a tájban található, a tájat meghatározó, identitását adó természeti és kulturális tájelemek együttese és értékek rendszere.

Cselekvésre, részvételre és a helyi közösségek megerősítésére való képesség, amely a folyamatos, aktív jelenléten és megértésen alapul, s amely a táj, illetve a tájban élő közösség kapcsolatában megtalálja a fejlődés, az értékőrzés és értékteremtés lehetőségét.

Eredményesség és átfogó szemlélet a táji szinten egymást erősítő, egymásra építő fejlesztések megvalósítása és a táji szinten mérhető társadalmi, gazdasági és környezeti eredmények nyomon követése, értékelése terén.

Mi, a jelen Nyilatkozatot aláírók felelősséget szeretnénk vállalni a tájért, közös táji örökségért. Együttes célunknak tekintjük a táj és az ember valós, eleven kapcsolatának elősegítését, a tájban gyökerező tudásbázist, a közösségi munkát, a helyben élő lakosság összefogását, a tájhoz kapcsolódó identitás erősítését. Magunk eszközeivel támogatni kívánjuk az értékteremtő tájgondozás képzés megvalósítását, ezáltal a tájgondnokok települési, illetve kistérségi hálózatba szervezésének segítségét. Együttműködésünket ajánljuk a hasonlóan gondolkodók, a nyilatkozatban foglaltakkal egyetértők számára.

Hatvan, 2015. június 24.